

## WAT NU?

door

A. E. J. BRUINSMA.

---

Het Rijksboschbouwproefstation is opgeheven. Men mag het nog zoo zeer betreuren, het feit is er; men heeft het te aanvaarden. Professor Jager Gerlings, dit onderwerp in zijn inaugurale rede ter sprake brengende, zegt terecht, dat samenwerking tusschen de Landbouwhoogeschool en den praktischen boschbouw *nu meer dan ooit* noodzakelijk zal zijn, doch laat zich over de wijze van samenwerking slechts in algemeenen zin uit. De volgende opmerkingen van een oud-gediende mogen dezen ten goede worden gehouden. Niet onwaarschijnlijk behelzen zij niets nieuws, gaan zij parallel aan wat reeds in het brein van meer bevoegden, die nog in het actieve leven staan, is opgekomen en die daaraan reeds uiting hebben gegeven.

In mijn tijd, zestig jaar geleden, vormde, wat men ons in de Oberförstereien Biesenthal en Chorin te zien gaf een zeer wezenlijk onderdeel van het onderwijs aan de Forstakademie Eberswalde. Dit had geen praktische bezwaren, want de directeur dier academie, Oberforstmeister Dankelmann, was zoo veel als superintendent van genoemde Oberförstereien en zij waren gemakkelijk te bereiken. In het wintersemester bepaalden zich onze excursies meestal tot enkele drijfmachten op zwart wild, reeën en hazen. De vegetatie stond immers stil. De grond was bestond alleed met sneeuw en aanleiding tot bespreking bestond alleen als de gang naar het jachtterrein voerde door stukken bosch, waarin gehakt of hout vervoerd werd. In de lente, 's zomers en in den herfst, was dat natuurlijk anders. Dan was er overvloedig gelegenheid om de boomen te vragen „wie sie erzogen sein wollen”. Levendige onderlinge gesprekken tusschen de studeerenden en tusschen deze met den leider der excursie, waren daarvan het gevolg.

Begonnen werd gewoonlijk met de bespreking van het door een gezeer opgemaakte referaat over het op de vorige excursie geziene en verhandelde. Niet alleen de tegenwoordige gesteldheid van het dezen keer bezochte stuk bosch kwam ter sprake, maar tevens zijn ontstaan, zijn ontwikkeling in den loop der jaren, en wat men daarvan in de toekomst mocht verwachten. Natuurlijk was het daarvoor noodig, dat de leider der excursie niet alleen grondig met de

tegenwoordige gesteldheid van het bezochte bosch en zijn omgeving bekend was, maar bovendien met het tijdstip van het ontstaan, de toenmalige toestanden en de geschiedenis tot den huidige dag. Alle verdere te nemen maatregelen moest hij tevens kunnen aangeven.

Bestaat een dergelijke toestand te Wageningen? Ik meen van niet? Eenige perceelen bosch op niet te grooten afstand, waarheen excursies kunnen worden gemaakt mogen er zijn, leerbosschen zooals Biesenthal en Chorin voor Eberswalde vormden, en gelijk bij vrijwel alle inrichtingen van hooger boschbouwkundig onderwijs in het buitenland worden aange troffen, zijn er niet. Die toestand mag en behoeft m.i. niet te worden bestendigd. Ware het plan tot aankoop van het landgoed „De Hooge Veluwe” doorgestaan, zoo had de uitvoering daarvan uitstekend met de vorming van een leerbosch voor de Wageningsche Landbouwhoogeschool gepaard kunnen gaan. De afstand, voorheen een hinderpaal, zou dit thans in veel mindere mate zijn geweest, al zijn wij nog niet zoo ver dat die heelemaal geen rol meer speelt.

Napleiten is nutteloos; doch wel meen ik er op te moeten wijzen, dat al komt van den aankoop der „Hooge Veluwe” niets, Wageningen toch niet van een leerbosch behoeft verstooken te blijven. Immers, onder de tot het staatsboschbedrijf behorende bosschen worden er zeer waarschijnlijk wel gevonden, welke voor een leerbosch in aanmerking kunnen komen. Welke bezwaren kunnen nu tegen een regeling bestaan, krachtens welke een of meer tot het staatsboschbedrijf behorende bosschen onder het beheer van een Wagening-schen hoogleeraar worden gesteld? Mijns inziens geen onoverbrugbare. Dat de betrokken hoogleeraar eventueel bezwaarlijk hierarchisch onder den Directeur van het Staatsboschbedrijf kan worden gesteld, is geen bezwaar. Daaromtrent zou zeker wel een regeling zijn te treffen.

Hierop nader in te gaan, zou voorbarig zijn. Ik acht mij zelf allermint bevoegd deze details te behandelen. Het is mij alleen te doen een denkbeeld te opperen, waarvan de uitwerking zou kunnen leiden tot beëindiging van den dwazen toestand van een Boschbouwkundige Hoogeschool zonder leerbosch, dus feitelijk zonder werkplaats!